Dosarul № 2ac-38/2023 I instanță
Nr. comp. 2-22095814-06-2ac-31102023 judecător Hanganu M.
judecătoria
Comrat
sediul central

D E C I Z I E

28 martie 2024 **mun. Comrat**

Colegiul judiciar al Curţii de Apel Comrat
în componenţă:
preşedintele completului, judecător Starciuc Ștefan
judecători Fujenco Dmitrii şi Colev Grigori
grefier Sobor Marina
cu participarea:
avocatului Barba Valentin în interesele „TENERAB-BAȘ CIU" SRL
reprezentantul S.R.L. „DI & TRADENERGY„ Vadim Aliohin

judecând în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de către reprezentantul pârâtului „TENERAB-BAȘ CIU" SRL, administratorul Neicovcen Vadim împotriva hotărârii Judecătoriei Comrat sediul central din 03 mai 2023, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „DI & TRADE ENERGY" SRL către „TENERAB-BAȘ CIU" SRL și Neicovcen Vadim privind încasarea în mod solidar a datoriei și a cheltuielilor de judecată,

audiind raportul judecătorului pe fondul cauzei şi examinând motivele cererii de apel în raport cu materialele cauzei,

c o n s t a t ă:

1. <u>Pretenţiile reclamantului.</u>

La data de 05 iulie 2021, „DI & TRADE ENERGY" SRL a înaintat în instanţa de judecată cerere împotriva „TENERAB-BAȘ CIU" SRL și Vadim

Neicovcen privind încasarea datoriei în valoare de 610 642,06 (șase sute zece mii șase sute patruzeci și doi de lei, 06 bani) lei și taxa de stat plătită în valoare de 18 320 (optsprezece mii trei sute douăzeci) lei. (f.d.1-6)

În motivarea acţiunii a menționat că în conformitate cu prevederile Contractului de antrepriză nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, „DI & TRADE ENERGY" SRL a executat instalarea rețelei interne de alimentare cu energie electrică la Liceul „Mihai Eminescu", or. Comrat.

Așadar, părțile au semnat Actul lucrărilor executate nr. 01/TB și factura fiscală IV4868812 din 06 iulie 2021 în valoare totală de 238 630,89 lei (două sute treizeci și opt de mii șase sute treizeci de lei, 89 bani) și Actele lucrărilor executate nr. 02/TB,03/TB,04/TB și factura fiscala IV4868947 din 22 februarie 2022 în valoare totala de 346 490,28 lei (trei sute patruzeci și șase de mii patru sute nouăzeci de lei, 28 de bani).

A invocat că în conformitate cu clauza 6.2. din Contractul de antrepriză nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, plata se face în termen de 30 de zile calendaristice de la prezentarea actului lucrărilor executate între Client și Antreprenor.

Susține că la data de 17 august 2021, „TENERAB-BAȘ CIU" SRL a plătit 50 000 (cincizeci de mii) lei pentru stingerea datoriei în baza Contractului nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021 (ordin de plată nr. 66 din 17 august 2021). În acest ordin de plată este specificat faptul că suma de bani a fost transferată pentru stingerea datoriei potrivit facturii fiscale IV4868812 din 06 iulie 2021 (respectiv, plata a fost efectuată în conformitate cu Actul lucrărilor executate nr. 01/TB). La situația din 16 mai 2022, Clientul nu a efectuat alte plăti în temeiul acestui Contract.

Conform clauzei 12.2. din Contractul nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, în caz de întârziere a plăților în temeiul prezentului contract, Clientul se obligă să plătească Antreprenorului o penalitate în valoare de 0,1% din suma datorată conform contractului pentru fiecare zi de întârziere. Astfel, datoria conform Actului lucrărilor executate nr. 01/TB din 06 iulie 2021 în valoare totală de 238 630,89 lei (două sute treizeci și opt de mii șase sute treizeci de lei, 89 bani) trebuia să fie plătită de către Client până 05 august 2021.

A indicat că penalitatea conform Actului lucrărilor executate nr. 01/TB din 06 iulie 2021 pentru perioada 06 august - 16 august 2021 se percepe pentru 11 zile calendaristice, și anume: (238 630,89 x 0,1%) x 11 = 2 624,93 lei.

Ținând cont de achitarea efectuată în valoare de 50 000 lei, datoria conform Actului lucrărilor executate nr. 01/TB din 06 iulie 2021, la situația din 17 august 2021, a constituit 188 630,89 lei (o sută optzeci și opt de mii șase sute treizeci de lei, 89 bani) lei. Întârzierea la situația din 16 mai 2022 constituie 272 de zile calendaristice (din 18 august 2021 până 16 mai 2022).

Astfel, susține că penalitatea conform Actului lucrărilor executate nr. 01/TB din 06 iulie 2021, pentru perioada 18 august 2021 - 16 mai 2022 constituie 51 307,60 lei (cincizeci și una de mii trei sute șapte lei, 60 bani): (188630,89 x 0.1%) x 272 de zile calendaristice.

Menționează că Actul lucrărilor executate nr. 02 din 22 februarie 2022 în valoare de 217 514,79 lei nu a fost achitat integral, penalitatea în valoare de 11 528,28 se percepe pentru perioada 25 martie 2022 - 16 mai 2022, ce constituie 53 de zile calendaristice de întârziere: (217 514,79 x 0,1%) x 53 = 11 528,28 lei.

Invocă că conform Actului lucrărilor executate nr. 03/TB din 22 februarie 2022, cuantumul datoriei este de 84 851,30 lei, iar în conformitate cu prevederile clauzei 4 din Acordul adițional nr. 1 din 02 august 2021, plata acestor lucrări se efectuează în termen de trei zile de la semnarea actului lucrărilor executate. Prin urmare, întârzierea la plată din 28 februarie până în 16 mai constituie 78 de zile calendaristice.

Astfel, penalitatea potrivit Actului lucrărilor executate nr. 03/TB din 22 februarie 2022, pentru perioada 28 februarie 2022 - 16 mai 2022 constituie 6618,40 lei (șase mii șase sute optsprezece lei, 40 bani): (84 851,30 x 0,1%) x 78 de zile calendaristice.

Conform Actului lucrărilor executate nr. 04/TB din 22 februarie 2022, cuantumul datoriei constituie 44 124,19 Iei, iar în conformitate cu prevederile clauzei 4 din Acordul adițional nr. 2 din 09 august 2021, plata pentru aceste lucrări se face în termen de trei zile de la semnarea actului lucrărilor executate. Prin urmare, întârzierea de plată din 28 februarie până în 16 mai constituie 78 de zile calendaristice.

Astfel, relevă că penalitatea potrivit Actului lucrărilor executate nr. 04/TB din 22 februarie 2022, pentru perioada 28 februarie 2022 — 16 mai 2022, constituie 3 441,68 lei (trei mii patru sute patruzeci și unu de lei, 68 bani): (44 124,19 x 0,1%) x 78 de zile calendaristice. Cuantumul total al penalității calculate în conformitate cu prevederile Contractului de antrepriză nr. 19/TBC din 19 aprilie

2021 constituie 75 520,89 lei (șaptezeci și cinci de mii cinci sute douăzeci de lei, 89 bani).

Deci indică că datoria totala a „TENERAB-BAȘ CIU” SRL în conformitate cu prevederile Contractului nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021 față de „DI & TRADE Energy” SRL, inclusiv penalitatea, constituie 610 642,06 (șase sute zece mii șase sute patruzeci și doi de lei, 06 bani) lei.

În baza Contractului de fidejusiune nr. 54 din 15 februarie 2022, Fidejusorul (Vadim Neicovcen) a fost înștiințat că „TENERAB -BAȘ CIU” SRL are datoria specificată mai sus față de „DI & TRADE Energy” SRL” SRL care a ajuns la scadență. Fidejusorul nu și-a îndeplinit obligațiile sale în conformitate cu Contractul de fidejusiune nr. 54 din 15 februarie 2022.

Susține că la data depunerii cererii de chemare în judecată, datoria nu a fost achitată.

Conform Contractului de fidejusiune nr. 54 din 15 februarie 2022, Fidejusorul este obligat, cel târziu în următoarea zi lucrătoare de ia primirea notificării scrise, să plătească societății „DI & TRADE Energy” SRL” SRL valoarea integrală a datoriei, inclusiv penalitatea, pe care este obligată să o plătească societatea „TENERAB-BAȘ CIU” SRL în temeiul contractelor specificate mai sus.

Invocă că conform cerințelor articolului 1639 din CC al RM, garanția acoperă, în limitele sumei maxime a acesteia, dacă s-a stipulat, nu numai obligația garantată principală, dar și obligațiile accesorii ei, pe care debitorul le datorează creditorului, cum ar fi dobânzile, dobânzile de întârziere, penalitățile și cheltuielile rezonabile de urmărire extrajudiciară a obligațiilor menționate în prezentul alineat.

Cheltuielile de judecată și de executare silită împotriva debitorului sunt acoperite, cu condiția că fidejusorul a fost informat despre intenția creditorului de a iniția aceste proceduri cu un termen de preaviz suficient pentru a permite fidejusorului să evite aceste cheltuieli.

Potrivit clauzei 2.2. din Contractul de fidejusiune nr. 54 din 15 februarie 2002, Fidejusorul răspunde solidar cu societatea „TENERAB-BAȘ CIU” SRL față de creditor.

Susține că înștiințarea transmisă Fidejusorului cu privire la necesitatea rambursării integrale a datoriei în favoarea Reclamantului nu a fost îndeplinită, și Fidejusorul nu și-a îndeplinit obligațiile.

Potrivit alineatului (4) al articolului 166 din CPC al RM, reclamantul poate formula în cererea de chemare în judecată mai multe pretenții, conexe prin temeiurile apariției sau prin probe.

Astfel, indică că în conformitate cu Contractul de fidejusiune nr. 54 din 15 februarie 2022, Fidejusorul se obligă să răspundă cu toate bunurile sale față de Antreprenor („DI & TRADE ENERGY" SRL) pentru neîndeplinirea de către „TENERAB-BAȘ CIU" SRL a obligațiilor care îi revin conform contractului încheiat nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021. Mai mult decât atât, garanția, în virtutea prevederilor contractului încheiat, este solidară cu societatea „TENERAB-BAȘ CIU" SRL.

Menționează că la data de 19 mai 2022, societății „TENERAB-BAȘ CIU" SRL a fost trimisă reclamația, la care a fost primit răspuns că din cauza stării financiare dificile în momentul de față „TENERAB-BAȘ CIU" SRL nu își poate îndeplini obligațiile.

Având în vedere acest fapt, consideră că este întemeiat să formuleze într-o cerere de chemare în judecată mai multe pretenții conexe prin temeiurile de apariție și anume, Contractul de fidejusiune nr. 54 din 15 februarie 2022.

2. <u>Aprecierea primei instanțe.</u>

Prin hotărârea judecătoriei Comrat sediul central din 03 mai 2023 a fost admisă acţiunea depusă de „DI&TRADE ENERGY" SRL către „TENERAB-BAȘ CIU" SRL şi Neicovcen Vadim privind încasarea în mod solidar, a datoriilor și a cheltuielilor de judecată

S-a încasat, în mod solidar, de la „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L. (IDNO *****) și Vadim Neicovcen (IDNP *****) în beneficiul „DI&TRADE ENERGY" SRL (*****)

- 610 642 (şase sute zece mii șase sute patruzeci și doi) lei 06 bani sub formă de suma totală a datoriei;
- precum și 18 320 (optsprezece mii trei sute douăzeci) lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat. (f.d.125)

La data de 10 mai 2023, în dezacord cu hotărârea emisă de judecătoria Comrat sediul central, reprezentantul pârâtului „TENERAB-BAȘ CIU" SRL, administratorul Neicovcen Vadim a înaintat o cerere de apel nemotivată, în care a solicitat casarea integrală a hotărârii apelate, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii. (f.d.131-132)

Copia hotărârii motivate a fost expediată în adresa participanţilor la proces la data de 24 iulie 2023. (f.d.143)

La data de 31 octombrie 2023 cauza a parvenit pentru examinare la Curtea de Apel Comrat. (f.d.148)

Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 01 noiembrie 2023, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de reprezentantul pârâtului „TENERAB-BAȘ CIU" SRL, administratorul Neicovcen Vadim împotriva hotărârii judecătoriei Comrat sediul Central din 03 mai 2023, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „DI & TRADE ENERGY" SRL către „TENERAB-BAȘ CIU" SRL și Vadim Neicovcen privind încasarea datoriei în valoare de 610 642,06 (șase sute zece mii șase sute patruzeci și doi de lei, 06 bani) lei și taxa de stat plătită în valoare de 18 320 (optsprezece mii trei sute douăzeci) lei.

S-a acordat apelantului un termen de 10 zile din momentul primirii copiei prezentei încheieri pentru depunerea unei cereri motivate suplimentare de apel cu indicarea motivelor de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul, precum și pentru achitarea taxei de stat în cuantum de 13739 (șaptesprezece mii șapte sute treizeci și nouă) lei 44 bani. (f.d.151-152)

3. <u>Argumentele apelantului.</u>

La data de 07 noiembrie 2023 reprezentantul pârâtului „TENERAB-BAȘ CIU" SRL, administratorul Neicovcen Vadim a depus cerere de apel motivată, împotriva hotărârii Judecătoriei Comrat sediul central din 03 mai 2023.

În motivarea cererii de apel apelantul a indicat că hotărârea instanței de fond este neîntemeiată, arbitrară, contrară normelor imperative din Codul civil și codul de procedură civilă, cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, fiind pasibilă de a fi casată, cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Indică că drept temei de casare a hotărârii atacate se bazează pe prevederile art. 386 CPC alin.(1) lit. a) circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost constatate și elucidate pe deplin; lit. c) concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sânt în contradicție cu circumstanțele pricinii; lit. d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat. Inclusiv, își întemeiază apelul și pe art. 387 CPC lit. a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Susține că instanța de fond, a neglijat aplicarea normelor imperative a legii

materiale, stipulate expres în art. 776, 779, 882, 886, 912, 947, 1352, 1353 din Codul civil care impun imperativ conduita subiectului raportului juridic, la caz, reclamantului - antreprenor, fapt ce a dus în consecință la adoptarea actului judecătoresc arbitrar, contrar legii.

Consideră, că hotărârea instanței de fond a fost adoptată cu încălcarea esențială a normelor de drept material, inclusiv cu aplicarea eronată, atât a normelor de drept material cât și a celor de drept procedural.

În primul rând, concretizat încălcarea procedurală pe care a depistat-o la ultima ședință în instanța de fond. Aceasta încălcare de procedură ce ține de ultima fază obligatorie a procesului civil și anume legată nemijlocit de deliberare și pronunțare a hotărârii în camera de deliberare.

La caz, menționează că instanța nu s-a retras în deliberare la penultima ședință de judecată, dar a amânat deliberarea și pronunțarea pentru data de 03.05.2023, iar în ziua respectivă nu a deschis ședința și nu s-a retras în deliberare, instanța a întrat în sala de ședință, fără a deschide ședința, fără a verifica cine sunt prezenți în sală pe această cauză și deodată a dat citire dispozitivul hotărârii fără să se retragă în camera de deliberare. Fiind astfel grav încălcat procesul judiciar și drept consecință este viciată hotărârea pronunțată fără ca instanța de judecată să se retragă în camera de deliberare așa cum o prevede expres legea, despre acest- fapt vorbește și întocmirea după pronunțarea hotărârii și a procesului verbal al ședinței de judecată din 03.05.2023, dar care contravine înregistrării audio, care conform legii procesuale are prioritate si de fapt reflectă adevărul obiectiv existent.

Totodată, menționează că în procesul verbal al ședinței de judecată din 03.05.2023, este fixat că ședința s-a deschis, s-a verificat prezența și după unele concretizări, instanța s-a retras în deliberare și revenind după deliberare a pronunțat dispozitivul hotărârii adoptate, însă cele fixate în procesul verbal nu corespund adevărului, fapt confirmat prin înregistrarea audio.

Astfel, indică că realitatea este confirmată prin înregistrarea audio a ședinței din care se confirmă cu certitudine, că ceea ce este scris în procesul verbal al ședinței de fapt nu corespunde cu adevărul, fiind ignorată ultima fază a procesului civil deliberarea, fiind pronunțat la penultima ședință de judecată, că se amână deliberarea și pronunțarea pentru data de 03.05.2023, iar în ziua menționată instanța nu sa retras în deliberare, întocmind în afara ședinței de judecată procesul verbal al ședinței de judecată din 03.05.2023, cu introducerea în acesta a acțiunilor pe care de fapt nu le-a întreprins, fapt confirmat prin înregistrările audio anexate la

dosar.

Constată, cu regret, că instanța de fond, de fapt și de drept nu a înțeles care sunt raporturile juridice între reclamant, pârât și copârât, ajungând la concluzii eronate, contrare legii materiale ce le reglementează, ignorând nejustificat normele imperative ce țin de obligațiile corelative ale părților actului juridic civil, de drepturile și obligațiile părților care au încheiat contractul de antrepriză, inclusiv normele legale ce țin de achitarea retribuției conform contractului de antrepriză, norme legale, prevăzute expres în art.776, 779, 912, 947, 1352, 1353, 1372 Cod Civil.

Menționează că instanța de fond nu numai că a examinat superficial cauza, dar și a ajuns la concluzii contrare materialelor cauzei și legii aplicabile speței deduse judecății, distorsionând situația de fapt și de drept în favoarea reclamantului-intimat, constatând că creanța la care pretinde reclamantul include și penalitatea în sumă de 610642,06 lei.

Astfel, în dispozitivul hotărârii instanța de fond dispune încasarea datoriei în sumă de 610 642,06 lei, iar în partea descriptivă și motivată indică, că doar penalitatea constituie suma indicată de 610 642,06 lei.

Invocă că superficialitatea cu care prima instanță a examinat cauza se confirmă și prin - aceea, că instanța de fond nici măcar nu a verificat sau cel puțin nici nu a motivat în hotărârea sa cum a ajuns la concluzia, că datoria pretinsă a pârâţilor față de reclamant constituie suma de 610 642,06 lei, contrar condițiilor contractuale și legislației aplicabile speței.

Din cererea de chemare în judecată observă că nici reclamantul nu indică concret care este suma datoriei pretinse.

A susținut poziția pârâtului în instanța de fond și reiterează poziția apelantului în instanța de apel conform căreia, acțiunea civilă înaintată de către „DI & TRADE ENERGY” SRL către „TENERAB-BAȘ CIU” SRL privind încasarea datoriei și penalității în sumă totală de 610 642,06 lei o consideră neîntemeiată, fiind contrară atât clauzelor contractuale prevăzute expres în contractul nr.19/TBC din 19.04.2021, cât și legislației civile aplicabile speței deduse judecății, din motivele ce urmează mai jos.

Menționează că conform contractului nr.19/TBC din 19.04.2021 SRL Dl & TRADE ENERGY și-a asumat obligația de-a executa instalarea rețelei interne de alimentare cu energie electrică la Liceul Mihai Eminescu din or.Comrat, str.Suvorov, 60.

Prețul lucrărilor ce urmau a fi efectuate în baza contractului menționat conform devizelor semnate de ambele părți constituie suma de 672 594,89 lei. Conform pct.6.2 din contract este prevăzut expres și imperativ, că achitarea în mărime de 100% din costul materialelor și lucrărilor prevăzute în contract, se achită în termen de 30 de zile calendaristice după semnarea actului de îndeplinire a tuturor lucrărilor prevăzute în contract.

Invocă că faptul, că reclamantul a îndeplinit doar parțial anumite lucrări preconizate în contractul menționat nu-i acordă dreptul de-a solicita achitarea pentru aceste lucrări, deoarece în pct.6.2 din contract este stabilit de către părți, că achitarea se efectuează doar după finalizarea lucrărilor executate integral conform condițiilor contractului, fapt ce urmează a fi confirmat prin actul de executare a tuturor lucrărilor preconizate în contract.

Susține că în condițiile contractului menționat părțile nu au prevăzut careva excepții, care ar oferi dreptul reclamantului să solicite achitarea materialelor sau lucrărilor la anumite etape de executare a contractului până la îndeplinirea tuturor lucrărilor menționate în contract, sau până la confirmarea prin act a finalizării executării tuturor lucrărilor prevăzute în contract. Solicitarea reclamantului-intimat de încasare a datoriei care încă nu a ajuns la scadență, incontestabil urma să aibă temei legal și să rezulte atât din condițiile exprese prevăzute în contract, cât și din normele legale exprese și imperative stabilite atât în legea nr.721/02.02.1996 privind calitatea în construcție, inclusiv și din reglementările exprese prevăzute în Hotărârea Guvernului RM nr.285/23.05.1996 privind Regulamentul de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, care are tangență directă cu obiectul la care urmau a fi instalate utilajele și efectuate lucrările prevăzute în contract.

Informează instanța de apel despre faptul, că la obiectul Liceul Mihai Eminescu din or.Comrat, str.Suvorov,60 la care reclamantul-intimat urma să execute integral lucrări de subantrepriză în temeiul contractului nr.19/TBC din 19.04.2021, astfel, Dl & TRADE ENERGY și- a asumat obligația de-a executa instalarea rețelei interne de alimentare cu energie electrică.

În raporturile juridice menționate mai sus, apelantul- pârât Tenerab-Baș Ciu SRL este antreprenor general, intimatul-reclamant Dl & TRADE ENERGY este subantreprenor, iar beneficiarul acestor lucrări este Primăria mun.Comrat, pe când finanțarea acestui obiect de menire socială este efectuată de către Fondul de investiții sociale din Moldova (FISM).

Beneficiarul lucrărilor-Primăria mun.Comrat de nenumărate ori a solicitat de

la antreprenorul general- Tenerab-Baș Ciu SRL și de la subantreprenor actele pentru lucrările speciale pe care parțial le-a executat reclamantul- SRL Dl & TRADE ENGINEERING, nefinalizând lucrările prevăzute în contract, inclusiv beneficiarul a solicitat și schemele tehnice de executare parțială a lucrărilor pe care reclamantul-intimat nu le-a finalizat fără nici un motiv justificativ, dar și refuză să prezinte documentele menționate.

Menționează că în cadrul examinării cauzei în fond, reclamantul-intimat nici la solicitarea pârâtului nu a putut prezenta probe justificative care ar confirma executarea tuturor lucrărilor prevăzute în contractul menționat. Astfel, însuși reclamantul prin acțiunea civilă înaintată în instanță, confirmă incontestabil, că nu și-a onorat pe deplin obligațiunile pe care și le-a asumat conform contractului și respectiv nu poate pretinde la achitarea lucrărilor executate parțial, deoarece astfel de cerințe contravin condițiilor contractului semnat de ambele părți și nici nu se încadrează în norma legală aplicabilă speței.

Susține că circumstanțele expuse mai sus, au fost aduse la cunoștința instanței de fond, dar instanța de fond fără a întra minuțios în esența litigiului dedus judecății, a ignorat să aplice alin.3 art.67 CPC care prevede expres, că intervenientul accesoriu poate fi introdus în proces din oficiul instanței, iar apelantul-pârât nu a solicitat atragerea Primăriei mun.Comrat în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului, având impresia greșită, că dacă instanța de fond a înțeles esența litigiului, atunci Primăria mun.Comrat va fi atrasă din oficiu de către instanța de judecată în calitate de participant la proces.

Deoarece instanța de fond arbitrar și eronat a interpretat legislația la adoptarea și motivarea hotărârii, consideră aplicabile speței prevederile legale din art.779, 780, 1352, 1353, 1372 Cod civil, dat fiind faptul, că intimatul- reclamant fiind de drept debitor al obligațiilor asumate prin contractele menționate, nu este în drept să solicite achitarea parțială a volumului de lucrări parțial executat, în situația când condițiile contractuale prevăd expres, achitarea doar după îndeplinirea integrală a tuturor lucrărilor preconizate a fi efectuate conform contractului, confirmate prin act a finalizării executării tuturor lucrărilor prevăzute în contract.

Indică că atât contractul semnat între părți, cât și legislația civilă aplicabilă speței și anume art.1352, 1353 Cod civil prevăd expres și imperativ că intimatul-reclamant în calitate de antreprenor avea obligația legală și contractuală să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părți (client), iar aceasta se obligă să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit.

Obligația apelantului-pârât de-a achita lucrul efectuat parțial de către intimatul-reclamant nu a ajuns la scadență, astfel cum au prevăzut expres ambele pct.6.2 din contractul nominalizat.

Consideră că instanța de fond la adoptarea hotărârii arbitrar și fără nici un temei legal a ignorat nejustificat aplicarea cerințele imperative stipulate expres în art.776, 1352, 1353 din Codul civil care reglementează expres temeiurile nașterii obligațiilor, inclusiv în partea ce ține de obligațiile legale ale antreprenorului să efectueze lucrările prevăzute în contract și să predea bunul în proprietatea clientului cu transmiterea documentelor referitoare la bun prevăzute de lege, inclusiv să predea bunul la data stabilită în contract.

Astfel, din hotărârea instanței de fond a constatat, că contrar normelor imperative aplicabile speței deduse judecății, instanța arbitrar a dat câştig de cauză intimatului-reclamant necătând la faptul, că intimatul-reclamant, acţionând, în calitate de subantreprenor nu a executat condițiile contractului de subantrepriză și acordurile adiționale menționate mai sus, nu a executat integral lucrările pe care sa obligat să le execute în termenii stabiliți în contract, nu a predat bunul clientului cu transmiterea documentelor referitoare la bun prevăzute de lege, inclusiv să predea bunul la data stabilită în contract, respectiv de drept nu au survenit condițiile legale și contractuale ce ar obliga pârâtul să achite materialele și lucrările executate parțial.

Cu atât mai mult, consideră că instanța de fond nu a ținut cont nici de faptul, că intimatul-reclamant la înaintarea acțiunii în judecată a neglijat norma imperativă din art.1372 Cod civil, coroborată cu condițiile de achitare prevăzute expres în pct.6.2 din contractul dintre părți, conform cărora apelantul-pârât și-a asumat obligația de-a achita retribuția conform contractului de antrepriză în mărime de 100 % din costul lucrărilor prevăzute în contract și în acordurile adiționale, în termen de 30 zile calendaristice după semnarea actului de recepționare a lucrărilor prevăzute a fi îndeplinite conform contractului de antrepriză și a acordurilor adiționale la acest contract.

Totodată, accentuează și asupra faptului, că instanța de fond nu a dat o apreciere legală cerințelor contrare legii a intimatului-reclamant privitor la încasarea penalității, instanța urmând de drept să motiveze, că nu au apărut premisele legale și contractuale de a solicita încasarea penalității pretinse de către reclamant, aceste cerințe fiind contrare prevederilor din pct.6.2 din contractul menționat și legislației civile pertinente cauzei deduse judecății, în special art.912,

947 Cod civil.

În situația din speță, atrage atenția instanței de apel asupra faptului, că reclamantul nu are calitatea de creditor, deoarece nu și-a onorat obligațiile contractuale de a executa integral lucrările stipulate în contractul nominalizat și de-a transmite bunurile și lucrările în proprietate, eventuala datorie pretinsă de către reclamant nu a ajuns la scadență conform pct.6.2 din contract. Iar apelantul-pârât, respectiv nu are obligația de a achita bunurile și lucrările executate parțial, netransmise și neprimite integral, așa cum este prevăzut în contract și cum este reglementat expres în legea menționată și respectiv nu căpătat de drept calitatea de debitor.

Deci, pretinsa creanță a intimatului-reclamant nu era valabilă atât la momentul înaintării acțiunii în instanță, precum nu a fost valabilă nici la momentul prezentării referinței în instanța de judecată, nici la momentul înaintării prezentului apel, deoarece obligațiunile contractuale pe care reclamantul și le-a asumat necondiționat, nu sunt executate nici la începutul lunii aprilie a.2023, nici până în prezent nu sunt executate, fapt confirmat prin devizul de implementare din 04.04.2022 pe perioada 26.11.2021—31.03.2022, întocmit și semnat de către beneficiarii acestei construcții în persoana Primăriei mun.Comrat și Fondului de investiții sociale din Moldova (FISM), precum și de către antreprenorul general Tenerab-Baș Ciu SRL, inclusiv de către responsabilul tehnic pentru acest obiect, fiind prezentate aceste probe instanței de fond.

Reieşind din cele menționate mai sus, consideră că acțiunea înaintată de către reclamant este în totalitate neîntemeiată și nefondată și bazându-se pe cadrul legal menționat mai sus, are convingerea legală bazată inclusiv pe Jurisprudența constantă a Curții Supreme de Justiție, că acțiunea civilă înaintată de către reclamantul SRL Dl & TRADE ENERGY față de Tenerab-Baș Ciu SRL privind încasarea datoriei și penalității în sumă totală de 610 642,06 iei, urmează a fi respinsă integral, cu dispunerea anulării măsurilor de asigurare aplicate de către instanța de judecată față de pârâtul Tenerab-Baș Ciu SRL or.Comrat și cu atribuirea cheltuielilor de judecată, inclusiv a asistenței juridice acordate de către avocat din contul reclamantului.

Informează instanța de apel despre faptul, că fiind aplicate măsurile de asigurare a acțiunii la cerința reclamantului, au drept consecință imposibilitatea achitării depline a taxei de stat pentru cererea de apel, fiind astfel îngrădit dreptul de acces la justiție (art.6 CEDO).

Aplicarea măsurilor de asigurare ordonate de către instanța de fond au dus la aceia, că fiind contul bancar sechestrat și bunurile mobile la fel fiind sechestrate au dus la un impas dramatic de imposibilitate de a activa.

Informează instanța de apel despre faptul, că taxa de stat pentru examinarea cererii de apel a fost achitată parțial în sumă de 5000 (cinci mii) lei, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului, care se anexează în original la prezenta cerere.

Referitor la diferența taxei de stat ce nu a fost achitată, apelantul este în imposibilitate obiectivă de a achita această diferență care este substanțială la moment și din vina reclamantului activitatea economică a apelantului este stopată și că achitarea diferenței taxei de stat la moment este o povară extrem de grea.

În temeiul art.85 alin.4 CPC, solicită respectuos, să fie scutit apelantul de achitarea acestei sume, dat fiind circumstanțele ce le invocăm după cum urmează.

Aplicarea măsurilor de asigurare ordonate de către instanța de fond la solicitarea reclamantului, au dus la aceia, că fiind contul bancar al apelantului sechestrat și bunurile mobile la fel fiind sechestrate, au dus la un impas dramatic de imposibilitate de a activa pe toată perioada cât va dura procesul judiciar, fără justă cauză inițiat cu rea credință de către intimatul-reclamant, care prin acțiunile sale de rea credință prejudiciază atât pe apelant, care nu-și poate onora de achitare a creditului față de bancă, cât și aduce prejudicii considerabile atât Primăriei mun.Comrat cât și Fondului de investiții sociale din Moldova.

Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 noiembrie 2023, a fost respinsă cererea apelantului privind scutirea de la achitarea acestei sume, acordându-i apelantului termen de 7 zile pentru achitarea taxei de stat. (f.d.170-172).

La data de 22 noiembrie 2023, în adresa Curții de Apel Comrat a parvenit dovada achitării de către apelant a taxei de stat. (f.d.176-177)

Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 28 noiembrie 2023, a fost acceptat spre examinare apelul declarat de reprezentantul pârâtului „TENERAB-BAȘ CIU” SRL, administratorul Neicovcen Vadim.

S-a dispus intentarea procedurii de apel pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „DI & TRADE ENERGY” SRL către „TENERAB-BAȘ CIU” SRL și Vadim Neicovcen privind încasarea datoriei în valoare de 610642,06 (șase sute zece mii șase sute patruzeci și doi de lei, 06 bani) lei și taxa de stat plătită în valoare de 18320 (optsprezece mii trei sute douăzeci) lei.

În vederea pregătirii cauzei au fost efectuate următoarele acte procedurale:

- s-a expediat participanților la proces copia de pe cererea de apel, stabilindu-le termenul de 10 zile de la data comunicării încheierii prezente pentru depunerea referinței,

- s-a informat părțile privind faptul că în conformitate cu prevederile art. 362[1] alin. (1) al Cod de procedură civilă ei sunt în drept după expirarea termenului de apel să depună apelul incident nu mai târziu de data depunerii referinței la cererea de apel. (f.d.178-179)

Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 11 decembrie 2023, a fost numită ședința de judecată pentru examinarea apelului înaintat. (f.d.185-186)

La data de 13 decembrie 2023, reprezentantul „DI & TRADE ENERGY" SRL a depus referință la apelul declarat de către avocatul Barba Valentin în interesele „TENERAB-BAȘ CIU" SRL, în care a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond. (f.d.187-189)

În motivarea referinței a indicat că hotărârea instanței de fond este legală și întemeiată. În opinia lor instanța de judecată just a apreciat probele și a determinat ce împrejurări, importante pentru soluționarea cauzei sunt constatate și ce nu s-au constatat. A stabilit caracterul raporturilor părților și ce lege urmează a fi aplicată la caz și dacă acțiunea este pasibilă admiterii.

Susține că procedura adoptării hotărârii din 03 mai 2023 a corespuns cu cerințele expuse în art. 236 din Cod de procedură civilă al RM. Apelul declarat nu are un probatoriu, poartă un caracter declarativ și nu cuprinde motive prevăzute de art. 386 din Cod de procedură civilă necesare pentru casarea soluției instanței de fond.

Menționează că „DI&TRADE ENERGY" S.R.L. a depus la judecătoria Comrat o cerere de chemare în judecată împotriva „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L. și Vadim Neicovcen pentru încasarea, în mod solidar, de la intimații suma datorată în mărime de 610642,06 lei și suma taxei de stat achitată în mărime de 18320 lei.

În conformitate cu prevederile din contractul de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021 campania „DI&TRADE ENERGY" S.R.L. a executat lucrările de montare a rețelelor interne de alimentare cu energie electrică la Liceul „Mihai Eminescu" din Comrat. Respectiv, părțile au semnat:

1. Actul lucrărilor executate cu nr. 01/TB și factura fiscală IV4868812 din 06 iulie 2021 în suma totală de 238630,89 lei.

2. Actele lucrărilor executate cu numere 02/TB, 03/TB, 04/TB și factura fiscală IV4868947 din 22 februarie 2022 în suma totală de 346990,28 lei.

Indică că în conformitate cu pct. 6.2 Contractului de antrepriză nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021 „Plățile și rechizitele" urmează că „sumele în cuantum de 100% din costul prezentului contract și acordurilor adiționale, dacă acestea există, se execută în termen de 30 de zile calendaristice de la prezentarea certificatului de primire-predare a lucrărilor efectuate între Beneficiarul și Antreprenorul".

Susține că la data de 17 august 2021 „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L. a achitat „DI&TRADE ENERGY" S.R.L. suma în mărime de 50000 lei (conform ordinului de plată cu nr. 66) pentru stingerea datoriei în baza contractului cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021. Din conținutul respectivului ordin de plată cu nr. 66 din 17 august 2021 rezultă că această sumă de bani este destinată pentru stingerea datoriei conform facturii fiscale IV4868812 din 06 iulie 2021. Respectiv plata efectuată în conformitate cu Actul lucrărilor executate cu nr. 01/TB. La situația din 16 mai 2022 alte achitări nu au fost efectuate de beneficiar pe acest contract de antrepriză.

Conform contractului de fidejusiune cu nr. 54 din 15 februarie 2022, fidejusorul este obligat, nu mai târziu de următoarea zi lucrativă după expedierea notificării în scris, să-i achite campaniei „DI&TRADE ENERGY" S.R.L. toată suma datorată, inclusiv clauza penală pe contractele nominalizate în beneficiul „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L.

Invocă că în baza contractului de fidejusiune cu nr. 54 din 15 februarie 2022, fidejusorul (Vadim Neicovcen) a fost înștiințat precum că întreprinderea „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L. are o datorie cu termen de achitare expirat față de „DI&TRADE ENERGY" S.R.L. Fidejusorul nu și-a executat obligațiunile conform contractului de fidejusiune cu nr. 54 din 15 februarie 2022.

Menționează că intimații nu-și execută un timp îndelungat obligațiunile de rambursare a datoriei. Chiar dacă de mai multe ori au promis că vor începe stingerea datoriei, aceștia nu au efectuat achitări în beneficiul reclamantului. Aceste acțiuni, în opinia lor, semnifică că intimații nu au dorință, de facto, pentru a achita datoria. De asemenea, că ei intenționat tergiversează achitarea acestei datorii.

Relevă că la data de 19 mai 2022 în adresa „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L. au fost expediate somațiile. A fost recepționat un răspuns că, din motivul stării financiare precare, în prezent „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L. nu-și poate exercita

obligațiunile. Intimatul și-a executat obligațiunile de plată doar parțial. Ultimul se eschivează, prin diferite moduri, de a achita restul datoriei.

Răspunsul la somație se datează cu 27 mai 2022. Pe durata unei perioade atât de îndelungate intimații nu au considerat necesar nici măcar să pornească rambursarea datorie. Toate acțiunile acestora sunt îndreptate spre tergiversarea dosarului penal existent.

4. <u>Termenul de declarare a apelului:</u>

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel*.

Astfel, Colegiul judiciar constată că, potrivit materialelor cauzei, la data de 03 mai 2023, Judecătoria Comrat, sediul central a pronunțat dispozitivul hotărârii (f.d.125), astfel, instanţa de apel conchide că apelul declarat la data de 10 mai 2023, de către reprezentantul pârâtului „TENERAB-BAȘ CIU" SRL, administratorul Neicovcen Vadim, ca fiind depus în termenul legal. (f.d.131-132)

5. <u>Argumentele părţilor în şedinţa instanţei de apel.</u>

În şedinţa de judecată a instanței de apel, avocatul Barba Valentin în interesele „TENERAB-BAȘ CIU" SRL a susținut pe deplin cererea de apel înaintată pe motivele de fapt și de drept invocate în cererea de apel motivată, considerând că hotărârea instanței de fond este absolut neîntemeiată, contrară atât normelor de drept material cât și de drept procedural și de fapt în esență este o hotărâre arbitrară.

În şedinţa de judecată a instanței de apel, reprezentantul reclamantului S.R.L. „DI & TRADENERGY„ Vadim Aliohin a indicat că nu este de acord cu cererea de apel înaintată, considerând-o nefondată, totodată considerând hotărârea instanței de fond una legală și întemeiată.

A solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În şedinţa de judecată a instanței de apel, Neicovcen Vadim și reprezentantul „TENERAB-BAȘ CIU" SRL fiind citați despre data, ora și locul examinării cauzei, nu s-au prezentat.

Reieșind din prevederile art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, care prevede că, *neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului*, Colegiul

judiciar a decis examinarea cauzei în lipsa participanților care nu s-au prezentat la proces.

6. <u>Aprecierea instanţei de apel.</u>

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat de reprezentantul pârâtului „TENERAB-BAȘ CIU" SRL, administratorul Neicovcen Vadim ca fondat şi întemeiat, cu necesitatea casării hotărârii instanţei de fond, şi pronunţării unei noi hotărâri de admitere a acţiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385 lit. c) Codul de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emiţând o nouă hotărâre.*

Potrivit prevederilor art.373 alin. (l), (2) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces*.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul civil reţine că sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art. 373 Cod de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul reține că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecății, însă A ADMIS ERORI PROCEDURALE.

Din actele pricinii urmează cu certitudine că, la data de 05 iulie 2021, „DI & TRADE ENERGY" SRL a înaintat în instanţa de judecată cerere împotriva „TENERAB-BAȘ CIU" SRL și Vadim Neicovcen privind încasarea datoriei în valoare de 610 642,06 (șase sute zece mii șase sute patruzeci și doi de lei, 06 bani) lei și taxa de stat plătită în valoare de 18 320 (optsprezece mii trei sute douăzeci) lei. (f.d.1-6)

Judecând pricina în fond prima instanţă, prin hotărârea din 03 mai 2023 a admis acţiunea depusă de „DI&TRADE ENERGY" SRL către „TENERAB-BAȘ

CIU” SRL şi Neicovcen Vadim privind încasarea în mod solidar, a datoriilor și a cheltuielilor de judecată

S-a încasat, în mod solidar, de la „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. (IDNO *****) și Vadim Neicovcen (IDNP *****) în beneficiul „DI&TRADE ENERGY” SRL (*****)

- 610 642 (şase sute zece mii șase sute patruzeci și doi) lei 06 bani sub formă de suma totală a datoriei;
- precum și 18 320 (optsprezece mii trei sute douăzeci) lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat. (f.d.125)

La data de 10 mai 2023, în dezacord cu hotărârea emisă de judecătoria Comrat sediul central, reprezentantul pârâtului „TENERAB-BAȘ CIU” SRL, administratorul Neicovcen Vadim a înaintat o cerere de apel, în care a solicitat casarea integrală a hotărârii apelate, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii. (f.d.131-132)

Colegiul judiciar al Curţii de Apel Comrat ajunge la concluzia că hotărârea primei instanţe este afectată de erori procedurale, fapt care convinge instanţa de apel în pronunţarea unei decizii de casare a acesteia, cu emiterea unei noi decizii.

Conform prevederilor art. 236 alin. (1) Cod de procedură civilă, după încheierea pledoariilor, completul de judecată se retrage pentru deliberare. În cazuri complexe, instanţa, prin încheiere protocolară, dispune amânarea deliberării pentru cel mult 15 zile, înştiinţând participanţii la proces despre locul, data şi ora pronunţării dispozitivului hotărârii. În urma deliberării, preşedintele şedinţei sau unul dintre judecători pronunţă dispozitivul hotărârii şi le explică participanţilor la proces procedura şi termenul de atac al hotărârii. Dispozitivul hotărârii trebuie să fie semnat de toţi judecătorii din completul de judecată şi anexat la dosar.

Luând în considerație normele citate supra, Colegiul învederează că completul de judecată după încheierea pledoariilor, se retrage pentru deliberare, iar la întoarcere dă citire dispozitivului hotărârii.

Astfel, deși instanța de fond la pronunțarea hotărârii menționate, conform procesului verbal al ședinței de judecată din data de 03 mai 2023, a anunțat că se retrage în camera de deliberare, iar la întoarcere a pronunțat dispozitivul hotărârii, totuși se constată conform înregistrării audio că la data de 03 mai 2023, instanța de fond a intrat în ședința de judecată și a pronunțat dispozitivul hotărârii, fără a deschide ședința, fără a verifica prezența participanților la proces și fără se retrage în camera de deliberare, contrar prevederilor art.236 Cod de procedură civilă.

Subsecvent, dispozitivul hotărârii nu corespunde cu procesul verbal al ședinței de judecată, deci Colegiul concluzionează că această încălcare de procedură ține de fața obligatorie a procesului civil, și anume legată nemijlocit de deliberarea și pronunțarea hotărârii.

Luând în considerație că hotărârea instanței de fond este afectată de erori procedurale, Colegiul instanței de apel găsește necesar de a casa hotărârea menționată și de a pronunța o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Astfel, conform art.117 alin.(1) Cod de procedură civilă, *probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei*.

Potrivit prevederilor art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel*.

Conform art.121 Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului*, iar în conformitate cu prevederile art.130 alin.(1) din codul menționat, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege*.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că „DI&TRADE ENERGY” S.R.L. și intimatul „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. se aflau într-un raport de obligați contractuale asumate de părți, ce decurg din contractul de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, în baza căruia „DI&TRADE ENERGY” S.R.L. a instalat rețelele interne de alimentare cu energie electrică la Liceul „Mihai Eminescu” din Comrat. (f.d.8-15)

La data de 02 august 2021, 09 august 2021 și 23 august 2021, au fost încheiate acordurile adiționale cu numerele 1, 2 și 3 la contractul cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021 între „DI&TRADE ENERGY” S.R.L. reprezentată de directorul Valeri Galeşchi și „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. reprezentată de directorul Vadim Neicovcen, prin care părțile au convenit la următoarele: „1. În

contractul de instalare a alimentării interne cu energie electrică la instalația liceului „Mihai Eminescu” or. Comrat se completează cu anexe suplimentare. (f. d. 21-26)

De asemenea, se constată că la data de 15 februarie 2022 între antreprenorul „DI&TRADE ENERGY” S.R.L. şi fidejusorului V. Neicovcen a fost încheiat un contract de fidejusiune cu nr. 54, conform clauzei 1.1 din care se stabilește că *„fidejusorul Vadim Neicovcen se angajează să răspundă față de antreprenorul pentru executarea de întreprinderea „TENERAB-BAŞ CIU” S.R.L. a tuturor obligațiilor față de antreprenorul în temeiul contractului cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, luând în considerare toate acordurile adiționale la contractul menționat. Prin fidejusiunea se asigură, prin executarea tuturor obligațiilor a beneficiarului, față de antreprenorul în temeiul contractelor cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, atât existente la momentul încheierii prezentului contract de fideiusiune, cât şi a obligațiilor viitoare.”* (f.d.36-37)

Clauza 1.2 din contractul de fidejusiune cu nr. 54 din 15 februarie 2022 stabilește că „Fidejusorul a luat cunoștințe cu toate condițiile contractului cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021 și acordurile adiționale și este de acord să execute integral obligațiile beneficiarului în cazul, în care ultimul nu execută contractul cu nr. 19 / TBC din 19 aprilie 2021”.

Astfel, în baza contractului de fideiusiune cu nr. 54 din 15 februarie 2022, Vadim Neicovcen, în calitate de fidejusor, s-a obligat față de antreprenor să fie responsabil pentru executarea de către „TENERAB-BAȘ CIU S.R.L.” a tuturor obligațiilor față de antreprenor în temeiul contractelor cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, ținând cont de toate acordurile adiționale la aceste contracte.

De asemenea, clauza 2.2 din contractul de fidejusiune cu nr. 54 din 15 februarie 2022 este stabilit că *„în cazul neexecutării sau executării necorespunzătoare de către beneficiarul a obligațiilor care decurg din contractele cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, fidejusorul răspunde față de antreprenorul în mod solidar cu beneficiarul”.*

Reclamantul „DI&TRADE ENERGY” S.R.L. și-a executat integral, conform contractului de mai sus, obligațiile față de intimatul „TENERAB-BAȘ CIU”.

Între timp, apelanții „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. și Vadim Neicovcen nu și-au executat pe deplin obligațiile față de reclamant.

Astfel, din conținutul clauzei 6.2. a Contractului de antrepriză nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021 *„Plățile și rechizitele”* urmează că *„sumele în cuantum de 100% din costul prezentului contract şi acordurilor adiționale, dacă acestea*

există, se execută în termen de 30 de zile calendaristice de la prezentarea certificatului de primire-predare a lucrărilor efectuate între Beneficiarul și Antreprenorul”.

Astfel, pentru executarea cerințelor contractului menționat mai sus, părțile au semnat următoarele acte de lucrări efectuate:

- actul lucrărilor executate cu nr. 01/TB și factura fiscală IV486S812 din 06 iulie 2021, în valoarea totală de 238 630,89 lei; (f.d.27-28, 29)

- actul lucrărilor executate cu nr. 02/TB, 03/TB și factura fiscală JV4868947 din 22 februarie 2022, în valoare totală de 346 490,28 lei; (f.d.30-32, 33, 35)

- actul lucrărilor executate cu nr. 04/TB în valoare totală de 44124,19 lei; (f. d. 34)

Conform ordinului de plată cu nr. 66 din 17 august 2021 „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. a achitat „DI&TRADE ENERGY” S.R.L. suma în mărime de 50 000 lei pentru stingerea datoriei în baza contractului cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021. (f.d.44)

Totodată, Colegiul reține că din conținutul respectivului ordin, rezultă că această sumă de bani a fost transferată pentru achitarea datoriei conform facturii fiscale IV4868812 din 06 iulie 2021, prin urmare, apelantul „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. a efectuat plata în conformitate cu Actul lucrărilor executate cu nr. 01/TB.

Astfel, Colegiul a stabilit faptul că datoria acumulată de „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. față de „DI&TRADE ENERGY” S.R.L., în conformitate cu Actul lucrărilor executate cu nr. 01/TB din 06 iulie 2021 ce urma să fie achitată în termen de 30 de zile calendaristice de la prezentarea Actului de predare-primire a lucrărilor efectuate între Beneficiarul și Antreprenorul în baza clauzei 6.2. Contractului de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, luând în considerare plata parțială în sumă de 50 000 lei efectuată de „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. la 17 august 2023, a constituit sumă de 188 630,89 lei.

E de menționat că nu au fost efectuate și alte plăți privind executarea obligațiilor contractuale „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. Prin urmare, datoria „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. față de „DI&TRADE ENERGY” S.R.L. a constituit

- conform Actului lucrărilor executate nr. 02/TB suma în valoare de 217 514,79 lei;

- conform Actului lucrărilor executate nr.03/TB suma în valoare de 84 851,30 lei;

- conform Actului lucrărilor executate nr.04/TB suma în valoare de 44 124,19 lei, fiind calculată în baza Actelor lucrărilor executate cu nr. 02/TB, 03/TB și cu nr. 04/TB.

Mai mult, după aprecierea tuturor circumstanțelor ale cauzei, precum și a probelor prezentate, instanța ajunge la concluzia că reclamantul „DI&TRADE ENERGY" S.R.L. a respectat toate măsurile pentru o eventuală soluționare prealabilă a litigiului, despre ce atestă pretenția adresată intimatului „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L. cu nr. 1/19 TBC din 16 mai 2022. Aici a solicitat achitarea integrală a sumei datoriei în conformitate cu prevederile contractului cu nr. 19/TVS din 19 aprilie 2021, inclusiv penalitatea în cuantum de 610 642,06 lei, în termen de 10 zile de la data recepționării acelei pretenții, adică din 23 mai 2022, fapt confirmat prin semnătura aplicată pe avizul poștal. (f.d.38-39, 40)

De asemenea, la data de 09 iunie 2022 pretenția la fel a fost expediată în adresa intimatului V. Neicovcen, indicând că în baza contractului de fidejusiune cu nr. 54 din 15 februarie 2022, compania „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L. are datorii restante față de „DI&TRADE ENERGY" S.R.L. în conformitate cu prevederile contractului de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021. În conformitate cu clauza 2.2 din contractul de fidejusiune cu nr. 54 din 15 februarie 2022, solicită să achite „DI&TRADE ENERGY" S.R.L. suma restantă „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L., inclusiv penalitatea în cuantum de 610642,06 lei nu mai târziu de următoarea zi lucrătoare după recepționarea acestei notificări, și anume din 13 iunie 2022, fapt confirmat prin semnătura aplicată pe avizul poștal. (f.d.41-42)

Totodată, în scrisoarea din 27 mai 2022 (ca răspuns la pretenția „DI&TRADE ENERGY" S.R.L. cu nr. 1/19 TBC din 16 mai 2022), directorul „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L. ***V. Neicovcen, referindu-se la situația financiară dificilă, solicită insistent prelungirea termenului de achitare a datoriei până la 31 decembrie 2022***. (f.d.43)

Subsecvent, la materialele cauzei lipsesc alte probe cu privire la intenția apelantului de a soluționa litigiul pe cale extrajudiciară sau posibilitatea ajungerii la tranzacție. De aceea Colegiul le consideră contrare bunei-credințe și diligenței solicitate de lege de la creditorul și debitorul la executarea obligației în conformitate cu art. 775 din Codul civil, or, în baza normei menționate mai sus, apelantul ar fi putut și ar fi trebuit să întreprindă toate măsurile pentru achitarea datoriei. Acțiunile menționate nu au fost întreprinse din partea ultimului.

Astfel, apelantul a încălcat normele legislației în vigoare, care obligă

debitorul și creditorul să manifeste o bună-credință în executarea obligațiilor lor, precum și să-și execute obligațiile în mod corespunzător cu bună-credință în locul și în termenul stabilit, prevenind refuzul unilateral să-și execute obligațiile.

În conformitate cu prevederile art. 942 din Codul civil, *în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale. Rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobânzii prevăzute de contract. Debitorul consumator are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii plăţii este mai mic decât rata legală a dobânzii de întârziere. În cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispoziţiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întârziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobânda de întârziere. Pe perioada în care suma de bani nu este plătită la scadenţă cu justificare, debitorul datorează doar dobânda de întârziere la rata prevăzută la art.874. Debitorul consumator nu datorează asemenea dobândă de întârziere. Orice clauza contrară dispoziţiilor prezentului articol în detrimentul consumatorului este lovită de nulitate absolută*.

Conform prevederilor art. 947 alin.(1) și (3) Codul civil, *clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere*.

În conformitate cu prevederile art.949 alin. (1) Codul civil, *dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atât executarea obligaţiei, cât şi plata penalităţii. Nu se poate cere atât executarea obligaţiei, cât şi plata penalităţii dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de despăgubire în locul prestaţiei şi nu doar cu titlu de mijloc de garantare a*

executării obligaţiei.

După cum s-a menționat supra, între „DI&TRADE ENERGY” S.R.L. și „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. a fost încheiat un contract de antrepriză cu nr.19/TBC din 19 aprilie 2021. (f.d.8-15)

Conform clauzei 12.2. Contractul de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, încheiat între „DI&TRADE ENERGY” S.R.L. și „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L., părțile au convenit că în caz de întârziere a plăților în baza contractului de antrepriză antreprenorul are dreptul să solicite de la beneficiarul achitarea penalității în cuantum de 0,1% din suma plății întârziate pentru fiecare zi de întârziere, pe baza căreia Beneficiarul este obligat în mod indiscutabil să plătească penalitatea specificată.

De asemenea, din materialele cauzei este stabilit că între „DI&TRADE ENERGY” S.R.L. și „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. a fost încheiat un acord adițional cu nr. 1 din 02 august 2021 la contractul de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, conform clauzei 4 din care se stabilește că ***„plata se efectuează în termen de 3 zile bancare de la semnarea Actului lucrărilor executate”. (f.d.22)***

Astfel, după cum a fost stabilit în cadrul ședinței a instanței de apel, datoria „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. conform actului lucrărilor executate cu nr. 01/TB, a constituit suma de 238 630,89 lei (f. d. 27-28), care conform cerințelor clauzei 6.2. din Contractul de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, care prevede că plata va fi efectuată în termen de 30 de zile calendaristice de la data prezentării actului de predare-primire a lucrărilor efectuate între Beneficiarul și Fidejusorul, și trebuia să fie achitată „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. până la 05 august 2021. Prin urmare, penalitatea, conform actului lucrărilor efectuate cu nr. 01/TB din 06 iulie 2021, pentru perioada între 06 august 2021 – 16 august 2021, urmează a fi încasată pentru 11 zile calendaristice, și anume: (238630,89 x 0,1%) x 11 = 2 624,93 lei.

De asemenea, luând în considerare plata efectuată de „TENERAB-BAȘ CIU” S.R.L. în sumă de 50 000 lei în contul stingerii datoriilor în baza Contractului de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, conform ordinului de plată cu nr. 66 din 17 august 2021 (f. d. 44), datoria la situația din 17 august 2021 a constituit suma de 188 630,89 lei.

În acest sens, întârzierea la situația din 16 mai 2022 a constituit 272 zile calendaristice, adică perioada între 18 august 2021 – 16 mai 2022. Prin urmare, urmează a încasa pentru cele 272 zile calendaristice indicate, suma în mărime de 51 307,60 lei (188630,89 x 0,1%) x 272), conform actul lucrărilor executate cu nr.

01/TB

E de menționat că în cadrul examinării cauzei cu certitudine a fost stabilit că nu a fost achitată integral suma de 217 514,79 lei, conform actului lucrărilor executate cu nr. 02/TB (f. d. 30-32). Prin urmare, penalitatea trebuie încasată pentru perioada între 25 martie 2022 – 16 mai 2022, adică pentru 53 de zile calendaristice, în sumă de 11 528,28 lei (217.514,79 x 0,1%) x 53).

Conform actului lucrărilor executate cu nr. 03/TB din 22 februarie 2022, suma datoriei a constituit 84 851,30 lei (f. d. 33), iar în conformitate cu prevederile clauzei 4 din Acordul suplimentar cu nr. 1 din 02 august 2021 s-a stabilit că *„plata se efectuează în termen de 3 zile bancare de la semnarea actului lucrărilor executate”.* (f.d.22)

În consecință, întârzierea plăților pe actul lucrărilor executate a constituit 78 zile calendaristice, adică perioada de la 28 februarie 2022 și până la 16 mai 2022, prin urmare, penalitatea de întârziere, conform actului lucrărilor executate nr. 03/TB, urmează a fi achitată pentru cele 78 de zile calendaristice specificate, în mărime de 6 618,40 lei ((84.851,30 x 0,1%) x 78).

Conform actului de lucrări executate cu nr. 04/TB din 22 februarie 2022, suma datoriei a constituit 44 124,19 lei (f. d. 34), iar instanța reține că, în acest caz, părțile, tot în baza Acordului adițional cu nr. 1 din 02 august 2021 la Contractul de construcție nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, au stabilit că plata trebuie efectuată în termen de 3 zile bancare de la semnarea actului de lucrări executate. (f.d.22)

Astfel, întârzierea plății conform actului lucrărilor executate a constituit 78 de zile calendaristice, adică perioada între 28 februarie 2022 – 16 mai 2022. Prin urmare, urmează a fi încasată penalitatea de întârziere, conform actului lucrărilor executate cu nr. 04/TB, pentru cele 78 de zile calendaristice specificate, în mărime de 3 441,68 lei ((44.124,19 x 0,1%) x 78).

Subsecvent, cuantumul total al penalității calculat în conformitate cu prevederile Contractului de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021 și Acordului suplimentar cu nr. 1 din 02 august 2021 la Contractul de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, a constituit suma de 75 520,89 lei.

Astfel, Colegiul, luând în considerare prevederile legale menționate, precum și în baza termenilor Contractului de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021 și Acordului adițional nr.1 din 02 august 2021 la Contractul de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021 (şi anume clauza 12.2. Contractului de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021 și Acordul adițional cu nr. 1 din 02 august 2021 la

Contractul de antrepriză nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021), prin care s-a stabilit cuantumul penalității în caz de neexecutare a obligațiilor în mărime de 0,1% din suma plății întârziate pentru fiecare zi de întârziere, consideră că pretențiile reclamantului în această parte sunt justificate.

Având în vedere că s-a stabilit faptul că „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L. și Vadim Neicovcen nu și-au îndeplinit integral obligațiile față de „DI&TRADE ENERGY" S.R.L. privind achitarea datoriei conform contractului de antrepriză, respectiv, sunt legale pretențiile reclamantului privind încasarea penalităților de la pârâți.

Luând în considerare circumstanțele menționate, precum și în conformitate cu normele specificate ale legislației în vigoare, în opinia Colegiului, este legală pretenția reclamantului privind încasarea penalității în aceste condiții, deoarece acordul de achitare a penalității se conţine în clauza 12.2. din Contractul de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, care a fost semnat de părți, motiv din care va respinge argumentele apelantului referitor la faptul că *acțiunea civilă înaintată de către „DI & TRADE ENERGY" SRL către „TENERAB-BAȘ CIU" SRL privind încasarea datoriei și penalității în sumă totală de 610 642,06 lei o consideră neîntemeiată, fiind contrară atât clauzelor contractuale prevăzute expres în contractul nr.19/TBC din 19.04.2021, cât și legislației civile aplicabile speței deduse judecății, din motivele ce urmează mai jos*, or, situația descrisă denotă contrariul

În contextul circumstanțelor de mai sus, precum și ținând cont de faptul că cu certitudine s-a stabilit în cadrul examinării cauzei, în baza probelor existente la materialele cauzei, că „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L. și Vadim Neicovcen nu și-au executat integral obligațiile față de reclamant, există toate temeiurile pentru încasarea de la intimații „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L. și Vadim Neicovcen, în mod solidar în favoarea reclamantului „DI&TRADE ENERGY" S.R.L. a sumei de 610 642,06 lei cu titlu de datorii în temeiul contractului de antrepriză cu nr. 19/TBC din 19 aprilie 2021, cu includerea penalității, or, nu există informații, care să confirme executarea de către apelant a obligațiilor de achitare integrală a datoriei.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de*

judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Discutând chestiunea cheltuielilor de judecată în prezenta cauză, Colegiul concluzionează că întrucât în acest caz pretențiile acţiunii urmează a fi admise, există temei pentru admiterea pretenţiilor reclamantului de a încasa de la „TENERAB-BAȘ CIU" S.R.L. și Neicovcen Vadim în beneficiul „DI&TRADE ENERGY" S.R.L. suma în mărime de 18 320 (optsprezece mii trei sute douăzeci) lei cu titlu de compensație pentru cheltuielile de judecată efectuate pentru achitarea taxei de stat la depunerea acţiunii în instanța de judecată.

în conformitate cu art. 385 lit. c), art. 386-390, 394, 434 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul judiciar al Curţii de Apel Comrat,

D E C I D E:

Se admite apelul declarat de către reprezentantul pârâtului „TENERAB-BAȘ CIU" SRL, administratorul Neicovcen Vadim.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Comrat sediul central din 03 mai 2023, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „DI & TRADE ENERGY" SRL către „TENERAB-BAȘ CIU" SRL și Neicovcen Vadim privind încasarea în mod solidar a datoriei și a cheltuielilor de judecată ***cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii***.

Se încasează în mod solidar, din contul „TENERAB-BAȘ CIU" SRL și Neicovcen Vadim în contul „DI & TRADE ENERGY" SRL suma datoriei totală în mărime de 610 642 (șase sute zece mii șase sute patruzeci și doi) lei 06 bani, precum și cheltuielile judiciare legate de plata taxei de stat în mărime de 18 320 (optsprezece mii trei sute douăzeci) lei.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunţării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni din momentul comunicării deciziei integrale.

Preşedinte de şedinţă, judecător: Judecător: Judecător:

Starciuc Ștefan Fujenco Dmitrii Colev Grigori